POLSKA IZBA KSIĄŻKI
00-629 Warszawa, ul. Oleandrów 8, tel./fax: 022 875 94 96
mail: biuro@pik.org.pl www.pik.org.pl

Warszawa, dn. 3 kwietnia 2012 r.

Stanowisko polskich wydawców podręczników zrzeszonych w Polskiej Izbie Książki zaniepokojonych kształtem pilotażu programu „Cyfrowa Szkoła" zatwierdzonym przez Radę Ministrów RP w dniu 3 kwietnia 2012 r.

W dniu 03.04.2012 roku Rada Ministrów przyjęła program pilotażowy „Cyfrowa Szkoła", który zdecydować ma o finalnym kształcie wieloletniego programu cyfryzacji szkół. Pilotaż będzie trwał od 4 kwietnia 2012 roku do 31 sierpnia 2013 roku i obejmie ok. 380 publicznych szkół podstawowych i uczniów klas IV-VI.

Program „Cyfrowa Szkoła" jest ogromną szansą na unowocześnienie polskiej szkoły i rozbudowanie jej oferty edukacyjnej o elementy wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK). Ideę tę polscy wydawcy edukacyjni zrzeszeni w Polskiej Izbie Książki nie tylko gorąco popierają, ale de facto sami od kilku lat realizują, dostarczając nauczycielom zarówno darmowe, jak i odpłatne narzędzia wykorzystujące TIK w nauczaniu.

Zatwierdzony właśnie przez Radę Ministrów pilotaż projektu „Cyfrowa Szkoła" ma mieć decydujący wpływ na ostateczny kształt polskiej edukacji w przyszłych latach. Tymczasem, mimo przekazywanych Ministerstwu Edukacji Narodowej i Ministerstwu Administracji i Cyfryzacji postulatów ze strony wydawców edukacyjnych, zabrakło w nim kilku niezwykle istotnych elementów, które pozwoliłyby w pełni wykorzystać jego potencjał i ocenić jego rzeczywisty wpływ na podnoszenie efektywności kształcenia.

Brak tych elementów może grozić obniżeniem efektywności nauczania w grupach objętych pilotażem, ale przede wszystkim rzutować na powodzenie projektu „Cyfrowa Szkoła" w dłuższym okresie.

Każdy program edukacyjny, aby spełniał swoje zadanie, musi mieć konkretny i mierzalny cel edukacyjny. Według MEN celem pilotażu projektu „Cyfrowa Szkoła", ma być *„przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym" oraz „podnoszenie podstawowych kompetencji uczniów (pisania, czytania, liczenia) oraz umiejętności społecznych i twórczych".* Sposobem mierzenia jego skuteczności ma być badanie zrealizowane przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie.

Wydawcy pragną wyrazić swoją troskę o to, czy metodologia wspomnianego badania zakłada przeprowadzenie go zarówno w grupach pilotażowych, jak i testowych – o czym oświadczenie MEN nie wspomina. Ponadto jeśli celem edukacyjnym miałoby być podniesienie umiejętności społecznych i twórczych, to niezbędne byłoby przeprowadzenie takowego badania w grupie objętej pilotażem przed i po jego zakończeniu. Niezbędne byłoby także określenie, czy wzrost kompetencji w jednym obszarze (umiejętność wyszukiwania informacji z wykorzystaniem TIK), nie łączy się równocześnie ze spadkiem kompetencji w innym obszarze – np. nabyciu konkretnej wiedzy niezbędnej do zdania egzaminów.

Według wydawców bardziej wymiernym celem edukacyjnym na etapie jego pilotażu byłoby zatem np. podniesienie średnich wyników testów podczas egzaminu dla 6-klasistów. Formą mierzenia efektywności pilotażu byłoby wówczas porównanie wyników testów w grupach pilotażowych i grupach kontrolnych.

Zakładany przez MEN program wspomina o włączeniu do programu pilotażowego e-zasobów edukacyjnych i e-podręczników.

Według wydawców edukacyjnych zakładając, że wyniki pilotażu mają zadecydować o całkowitej zmianie sposobu kształcenia – w tym być może całkowitej rezygnacji z tradycyjnych podręczników na rzecz e-podręczników – ogromnie dziwi fakt, że **e-podręcznik i jego wpływ na wyniki nauczania na etapie pilotażu nie będzie badany!** Badany też być nie może, bo z chwilą, gdy w pierwszych, pilotażowych e-klasach pojawią się uczniowie nie będzie jeszcze istniał.

Z doświadczenia wydawców dobry e-podręcznik (podręcznik multimedialny) powstaje nawet do 3 lat. Musi bowiem nie tylko zostać stworzony, ale także przetestowany, zrecenzowany i zmodyfikowany tak, by do komputerów nauczycieli i uczniów trafił produkt kompletny, odpowiadający zarówno wymogom programowym, jak i egzaminacyjnym. Czas, jaki zakłada MEN na stworzenie e-podręczników jest zatem nie tyle ambitny, co wręcz nierealny.

MEN chce być sędzią we własnej sprawie

Zgodnie z założeniem programu „Cyfrowa Szkoła" zarówno twórcą, jak i recenzentem e-podręczników stanie się ten sam podmiot, czyli MEN. W obecnej sytuacji za stworzenie podręczników odpowiadają firmy komercyjne, działające w warunkach konkurencji, poddawane weryfikacji przez MEN. Taki system gwarantuje, że do szkół trafiają wyłącznie najlepsze podręczniki i e-podręczniki. Czy można być pewnym, że poziom darmowych e-podręczników tworzonych na zlecenie podmiotu, który sam je recenzuje będzie równie wysoki?

Rządowy projekt zakłada, że e-podręcznik tworzone byłyby na licencji Creative Commons, co oznacza, że koszt związany z ich zakupem miałby być jednorazowy.

Wydawcy zwracają uwagę na fakt, że dobry podręcznik nie jest luźnym zbiorem informacji, ale zaplanowanym pod każdym względem narzędziem do pracy dla nauczyciela i ucznia. Wymogi egzaminacyjne, postęp w naukach ścisłych, zmiany kulturowe i wreszcie nowe odkrycia w zakresie metodologii nauczania wymuszają co jakiś czas, zarówno w Polsce, jak i na świecie zmiany podstawy programowej, a co za tym idzie modyfikacje każdego podręcznika czy e-podręcznika. Bez tego staje się on narzędziem archaicznym, niedostosowanym do potrzeb edukacyjnych ucznia. W 2012 r. reforma edukacji przewiduje w Polsce nowy egzamin gimnazjalny, a od 2015 nowy egzamin po VI klasie i nową maturę. Rzetelna analiza wyników tych egzaminów na pewno wymusi korekty podstawy programowej, a tym samym wspomnianych e-podręczników.

Wydawcy są otwarci na dialog z podmiotami rządowymi odpowiedzialnymi za projekt „Cyfrowa Szkoła". Pragną także wyrazić wolę wsparcia MEN i MAiC w dążeniach do stworzenia programu nauczania, który w pełni odpowie na potrzeby współczesnych uczniów i wesprze nauczycieli w ich dążeniu do ciągłego doskonalenia warsztatu pracy.

W materiale wykorzystano informację opublikowaną na stronie Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji **http://mac.gov.pl/dzialania/cyfrowa-szkola-i-nowe-umiejetnosci-program-pilotazowy-rzadu/** oraz informacje opublikowana na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej **http://www.men.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2795%3Arada-ministrow-przyja-program-cyfrowa-szkoaq&catid=97%3Aksztacenie-i-kadra-edukacja-informatyczna-i-medialna-default&Itemid=134**

Dodatkowe informacje:

Joanna Niemiec
Multi Communications Sp. z o.o.
joanna.niemiec@multipr.pl
tel. 668 341 541

Bartosz Lewicki
Multi Communications Sp. z o.o.
bartosz.lewicki@multipr.pl
tel. 664 465 718

Krzysztof Krzyżanowski
Multi Communications Sp. z o.o.
krzysztof.krzyzanowski@multipr.pl
tel. 606 10 70 50